

Locuinti'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactionii
e in
Strat'a tragatorului (L6-
vészutosa), Nr. 5.

Sorisorile nefrancate nu se voru
primi decat numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretiulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 " " "
Pre anulu intregu . . . 12 " " "

Pentra Roman'a :
pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
,, 6 lune 16 " = 16 " "
,, 3 " 8 " = 8 " "

Pentra inseritiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. taca-ta tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separat. In loculu deschis
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

*D'in caus'a serbatorii nostre numerulu
prossimu alu diuariulu nostru va aparé numai
dominec'a venitoria.*

Pest'a, 16/4. maiu, 1871.

Comunitatea si solidaritatea intereselor vi-
tale ale natiunii romane face cá sè ne interesam
de ceea ce se petrecu la fratii nostri d'in Roma-
ni'a libera, urmarindu cu atentiune desvoltarea
lucrurilor si rezultatulu probabile ce are sè se
nasca d'in marea agitatie a spiritoru ce dom-
nesce acolo dè mai multi anni si carea asta-di,
ajunsa la punctulu de culminatiune, trebuie sè si
afle deslegarea. De la intieptiunea si maturita-
tea politica a fiiloru Romaniei va depinde, cá des-
legarea acést'a sè nu devina o catastrofa funesta
pentru tiera si pentru romanismu. Agitatiea
care de câtiva anni se afla in permanentia, este
firesc'a urmare a miscamintelu, a luptelu de
transitiune d'in societatea vechia, in cea noua ;
este productulu nouelu institutiuni, este liberta-
tea Romaniei libere. — Ni-a facutu multi obie-
ctiunea : „Pentru ce nu vedemu acestu fenomen
si in Ungari'a dupa marile evolutiuni d'in 1848,
prin cari s'a schimbatu si aici societatea ? Pentru
ce colo agitatiea perpetua, neterminata, aici sta-
bilitate ?” Respondemu : Pentru cá in Ungari'a
dupa marea actiune d'in 1848, au urmatu si
mai marea reactiune, ce durá 12 anni cu tota as-
primea absolutismulu despoticu si dupa ce ma-
giarii la 1861 inca totu mai voiau a continuá
actiunea in directiunea inceputa, reactiunea, mai
domola, i infrená de nou, pana candu prin evine-
mintele d'in 1866, reactiunea slabi forte, éra ma-
giarii inca capetara minte. Man'a cea de feru a
neamtulu austriacu si frie'a de natiunalitati, pre
cari magiarii le tienu a fi loru inimice au domo-
litu pre magiari si au facutu de tote partitele si
fractiunile loru unite springescu guvernulu si
voru sta pururea gat'a a sprigin'i si pre unulu
multu mai reatiunariu de cátu celu actualu,
numai cá acelu a sè fia magiaru. De aici
incetarea agitatiuniloru intre magiari, de aici
pretins'a stabilitate, in carea noi inse nu credemu,
pentru cá acést'a nu este productulu multumirii
generale, nu alu libertatii totororu ci rezultatulu
silei si alu temerii. Deci nimene sè nu cerce a
trage paralela intre statulu rom. anescu si celu
ungurescu, cá-ei diferinti'a este in tota privinti'a forte
mare. — Agitatiuniloru isvorite d'in marele actu de
transitiune s'au alaturatu in Roman'i'a si luptele par-
titelu, dorere ! nu de principiu ei pentru putere ! In-
tronarea principelu „strain u“ s'a censeratu cá
„lovire a principulu de natiunalitate“,
dar' omenii se consolau cá junele principe, plinu
de entusiasmu si de iubire cátra patri'a sa cea
noua, cu energi'a junetiei va staru, prin mediulo-
cirea puternice inrudiri, a realisá „a s p i r a t i u n i l e “
natiunii romane. Principele prin atitu-
dienea sa divenise populariu. Partia, carea l'aduse-
se aveá lucrul usioru, de a-lu aperá in contr'a
atacuriloru nemultumitoru. Politic'a esterna, cu
nenumeratele ei invertiture, suciture si resuciture,
cerú cá politic'a inaugurata in Roman'i'a totu prin
poternicie lumii, sè se schimbe. Cei ce inaugurase
noua politica cu noulu principe se coborira de
pre scena si se urcara antagonistii loru, a caroru
prima staruintia fu de a descredita in facia prin-
cipelu pre partia carea l'adusu si pre prin-
cipele in facia tieriei, éra tier'a in sa-si, pote cá
fora voi'a loru, — in facia Europei. Se publicá
cunoscut'a epistola a Domnitoriulu, spiretele se
esacerbara, se adause celebr'a si scandalos'a causa
Stusbergiana si amaritiunea ajunse la culme, depo-
pularisarea Domnitoriulu deveni aproape generala.
Situatiunea deveni grea si lucru straordenariu !
Cei ce mai nainte combatuse amarnicu pre apera-
torii principelu strainu, devenira in sa-si cei mai
resoluti aperiatori ai lui in contr'a celoru ce acum
ar' dori sè scape de dinsulu, la cinci ani dupa ce
l'adusesse.

Scirile respandite cu tenacitate despre voin-
tia de abdicare a Principelu, noi nu am luat-u-

de bani buni, ci d'in capulu loculu am presupusu,
cá aici este éra unu jocu politicu, deresu cu mana
lunga, pentru a se face presiune a supra tieriei,
sèu d'a se face „trebsiore“ a se inchiá „tocmele“
politice intre puternic'ii d'ilei, vedi bine pre soco-
tel'a bietei Romanie. Joculu politicu alu poteriloru
straine si mai alesu a celoru invecinate inca au
trebuitu sè contribue multu, forte multu, la chao-
tele ce se incinse preste tota Roman'i'a. Furtun'a
pareá aproape d'a se descarcá. Acusi Turculu pa-
ganu cu 20—30 de mii ostasi, acusi Muscanulu
ortodoxu, cu de doue ori atátea mii, se preambiau
prin diurnalele nentiesci, gat'a a navali in patri'a
Romaniloru, cari bietii nu amenintiau si nu ame-
nintia nimenu-i a. De unde acestea ? Pentru ce ?
Celu ce va resolve a dou'a intrebare, va da toto-
data respunsulu si la prim'a. — Domnitoriulu nu
se duce, remane, avendu buna sperantia d'a se
poté complaná tote neintielegerile ; — Turculu,
sèu Muscanulu sè între ? Neci pomana ! Astfelu
variara scirile diurnaleloru nentiesci (acum'a prin
acestea si a nume prin celea prussianesci se ma-
nifesta politic'a Europei, adeca a Tiariloru). Dar'
dupa dissolvarea camerei romane, coalitiunea ca-
piloru de partite, potentiat'a agitatie si estensi-
unea ei preste tota tier'a, prin tote mediulocele ce
dá libertatea, si a nume libertatea pressei si a intru-
niriloru, insuflara ingrigire guvernulu pornitu pe
calea reactiunii si cu tota presiunea ce se eser-
cita in intrulu tieriei, ne fiindu inca siguru res-
ultatulu ofiatu, se cerca éra-si presiunea esterna,
de aici faimele impropetate despre reinviatele
20—30 mii ostire turcesca, gat'a d'a spalberá pre
tote alegatorii d'in Roman'i'a, daca nou'a camera
nu va plin' tote pretensiunile regimulu, bune tere
cum voru fi. — Adeverulu inse este, cá neci
Turculu neci Muscanulu n'a dechiaratu neci candu
si nimeni cá ce au sè face ei la cutare si cutare
casu, cu atátu mai pucinu a potutu dechiará vo
intia d'a interveni cu armele. daca nou'a camera
nu s'ar invol la schimbarea, adeca calcarea con-
stitutiunii intentiunata de regimu. Presiunea
dara s'a facutu si se face cu multa dibacia si in
totu modulu. — Prin diurnalele d'in Roman'u
cerculase unu programu care s'au fi facutu in
cas'a lui Grig. Sturza, la Iassi. si se pretindeá
cá personele cari au partecipatu (d'in asiè numitu
partiu alu „Albiloru“) la acea intrunire, ar fi de-
cisu restringerea libertatiloru garantate prin consti-
tutiune, — acésta scire, sèu mai bine acestu pro-
gramu tinde a-lu demintá „partitulu luminatu“
precum se numesce pre sine acea intrunire d'in
cas'a lui Sturza, in diuariulu Iassianu „Echoulu
Muntiloru“ si rectifica programulu carele cuprinde
urmatori'a declaratiune de principie votata in
acea adunare de partitulu luminatu si liberalu :
„In facia grelei situatiuni in care se afla tier'a,
subscrisii au convenitu a formá una societate poli-
tica si ne obligam'u pre onore a coluacrá cu tote
mediulocele legale la imbuñetatiunea
si reformarea institutiuniloru
nostre pre callea constitatiu-
nala cu sustienerea tronulu si a stabilitatii di-
nastiei si cu manutienerea celoru patru libertati
fundamentale : Libertatea invetiamen-
tulu, a consciintiei, a pressei si
a intruniriloru.“ In nr. v. vomu da pa-
nerea nostra in asta privintia si vomu esprime
dorintiele nostre cá romani facia cu situatiunea
presenta a Romaniei.

Et horum meminisse juvabit.

In an. 1842, cu ocaziunea candu magiarii
feudali in diet'a Transilvaniei crease art. de lege
despre intruducerea limbei mag. chiar si in bese-
ricile rom. fericitulu metrop. Alesandru St. Siu
lutiu, atunci vicariu foraneu Silvaniei, provocá
clerulu rom. de ambe confessiunile si prin elu na-
tiunea intrega, la pasi solidari. Avendu norocirea
de a posede una copia fidelá de pre acelu actu de
provocare, cu placere lu dámú publicatii si, bine
cá actulu insu-si vorbese mai pre susu de tote,

prin urmare nu are trebuintia de comentariu, totu-
si credemu, cá este detorinti'a nostra de diurna-
listi a observá celu pucinu cá lu publicam'u pentru
cá sè vedea nepotii ce au patitu betranii si cá sè
scie ce au lucratu unii d'entre ei atunci, candu
erau „rari nantes in gurgite vasto“ cari se fi
avutu sperantia, cuatátu mai pucinu curagiulu de
a intreprende ce-va pentru viitoriulu natiunii.
Petrunsa de stima si respectu cátra repausatulu,
generatiunea presenta are ocaziunea de a vedé cá
ideea de a tiené in Blasiu unu congresu natiunalu
grandiosu, ca celu d'in 1848, inca la 1842 érá con-
ceputa in spiritulu lui Siulutiu. Firesce cá d'intr'
acei-a, cari s'a inciripatu de la 1848 in coce,
pucinu voru fi carisè pricepa insemnataea actulu si
pericululu la care se poteá espune Siulutiu pre
tempurile acelea. D'in publicarea actulu va re-
sultá celu pucinu recunoscerrea adeverulu, cá daca
atunci candu natiunea rom. gemeá in sierbitute si
numai unii rari luceferi mai aveá speranti'a de a
o scapá de perire, acum candu ori si cum, dar
celu pucinu poporulu nu mai e marfa si pres'a
inca, de si cu cre-si cari pericle, totu-si este hini-
sioru libera, d'ora nu ar fi neci pecatu neci crima
a lucrá toti si mai cu de adinsulu intru interesulu
natiunii si a nu se codi care in catráu si numai
atunci a se aretá candu e trebuintia de romani la
cutare oficiu cá sè innaintedie pre socotel'a na-
tiunii, in acestu casu, vedi bine cá romanu ; —
apoi in fine se va constatá si adeverulu, cá ma-
giarii, de si contrari anteluptatoriloru romani, prin
urmare si lui Siulutiu, cunoscundu ei totu-si cá
nu lucrá d'in motive si interese personale
(Brasiovienii le numescu „loca le“) si innainte
de 1848 s'au dechiaratu, cu nesenmenatu mai mare
stima si respectu vorbiá si vorbescu inca despre
Siulutiu, decâtu despre unii farisèi si publicani.
— Sè nu vitamu dara cá Siulutiu au iubitu multu
natiunea sa si cu numele natiunii pre buze, ro-
gandu-se pentru d'ins'a, au moritu.

Lasamu sè urmedie testulu actulu c-stitiunatu.

Nr. 131. A vicario foraneo Sylvaniae. Reverendissime
domino Theodoro Serény, parcho gr. cath. oppidi
Fogaras, archi-diacono a Venetiensi et districtus Fogarasis vi-
cario foraneo, s. sedis consistorialis assessori, domino in
Chriso fratri colendissimo, in stricte officiosis, per Cibinium
Fogarasinu. — Prea onorate domnule vicariu collega ! si frate
in Christosu pretiuite ! — Que fortuna grea se redica sè
intunece si aqueea putiena lumina a sorelui care, de supt
miriadele negriloru nuori a viacuriloru trecute, incepá a luci
pe C(o)eriulu Romanu — d'in novelele, quare ne publica
(lescu) operatele di(a)etei tieriei si proiectele magiariloru, sciu
qua ai vezutu existenti'a natei nostre, cultur'a si religi'a
cu puternice'a introducere a limbei magiare in su-si in bise-
ricile, catedrele si chartile nostre, in quea de pre urma pe-
rire a primesdii se aducu, nu fere calcare juris naturae et
publici gentium, si punerea supt picioare a renduelii quei
d'ieesti, quare prin s. Paulu apost. la Rom. 12 v. 12—26
si acolo s'au spusu, unde zisa, quá mai bine a graf unu
cuventu cu intielegere, de quát mii fere intielesu.

Que intunecare si orbire si misielestata au adusu in
cleru si in tota nati'a romana introducere literiloru si
limbei straine in literatur'a si bisericele romane, nu-i limba
se pota explicá ; niqui lacremi destule sè se pota plänge. —
Quá de unu blastemu si anathema d'in c(o)eriu pentu peccatele
nostre si a natei nostre pogorite, si-aduce nati'a aminte
de fapt'a lui Alexandru principulu Moldaviei, quarele la vi-
cleanulu svatu alu lui Theocistu Bulgarulu, lapedandu litterile
stromosiesci, imbracá chartile bisericesci cu zdramtie straine,
si facú nati'a muta si órba cu limba mastiha, la care ana-
thema urmá alt'a, articulu tieriei Comp. Const. III. R. I.
Tis. II. Art. si acum quánd incepuse nati'a, quá dintr'o
boala grea a se sculá si dintr'o temnitia fara feresti intunecosa
a esi la lumina, iara sbiciulu peccatelu nostre quá aseme-
nea gona si intunerecu i se pregateste queloru dintáiu.

Spre impedearea reulu si primesdii aestiari mari,
quare nu numai religiei, dar' mai vertosu la tota nati'a
amenintia cu surpare, precum niqui o putere fisica nu voimu
a intrebuintia, dequát morala a umilitei rogari acolo unde
se cade, asiá lucru nefindu numai a religiei, qui a intregi
natiei, socotescu, qua rogarea quare in treb'a aquest'a trebue
la santtt'a Majestate si la staturile tieriei indreptata, sè se
faca cu siatnlu si cu intielesnlu a totei natei in-
tr'un seboru mixt-religionario-natiunalu.

Dreptu aqueea, fiindqua ardet Ucalegon, et periculum est in mora, avendu prea onorat'a Domnia Ta, nu numai quã vicariu episcopescu, si quã decanu, a privegea pentru binele religiei si alu culturii nationali(cesti), officiose si fratieste am voia a te quercã si te rogã, quã precum eu despre partea mea quã vicariu si decanu voiu face, asiã si prea onorat'a fr. Ta pre prea luminatulu domnu Episcopu sã-lu rogi si sã queri, quã :

In obiectulu aquest'a atingindu-se lucrulu de tot'a natia romanescã si de ambe religieles resaritului, prea luminatulu dom. nostru Episcopu, fere zabava sã se intielega cu quelalaltu prea luminatulu domnu Episcopu romanu de la Sibiu, si, fiindu periculum in mora, au prin deputati, au insu-si in personele sale (que ar fi mai bine), au bateru prin o suplica la Thronulu Majestãtei sã se rãge, quã articululu di-(a) etei de acum pentru introducerea limbei magiare in bisericã si in chartile bisericesti romanesti sã se milostivesca a nu-lu sanctionã(luf), qui quã unu prea bunu domnitoru si parinte sã se milostivesca a ascultã in treab'a aqueest'a antãiu si rogarea si reflexi'a natiei si a clerului romanu de ambe pãrtile, qua jure naturae et publico gentium niqiu o nafte aquel'a jus nu pote avã, cã la queialalta natie fere voli'a ei, usulu limbei sale de natura si de Dzeu datu, sã-lu pota cu puterea — via facti — fere de a ascultã et alteram partem, si fere voli'a ei a schimbã si a o obtrude(luf) mai cu sãma in cultu divino, limba straina, spre care sfersitu sã se roge.

2. Quã sã nu pota quineva iscodi aquelu propusu, precum doar' natia nu are scire de rogarea si reflexiile, que se voru asterne santitei Majestãtei sã se milostivesca a dá imperatesca facultate ambiloru Episcopi, quã sã adune unu seboru mixt-religionario-nationalu d'in deputatii clerului si ai nobilitãtei si nenobilitãtei romanesti, la quare aquestea pregãtiri, dupa opini'a mea, sã fie : a) Episcopii prin circulariu in tota tierr'a sã vestesca obiectulu seborului, quare sã nu fie altu, dequat, despre limb'a, existenti'a si cultur'a nationale si bisericiloru nostre; dupa vestirea acestui obiectu, b) fieste care parochu cu poporulu seu se consulta(luesca) si apoi, alegandu duoi deputati d'in betranii satului, unulu d'in nobilitate (de va fi in satu, de nu, ambii d'in nenobilitate), altulu d'in nenobili cu conclus(m)ulu seu si cu parochulu loculu sã se duca la seborulu protopopescu, aici iara cu toti consultandu-se sã alege d'in clerulu tractului duoi si d'in nobilitate si d'in nenobilitate, iara duoi quare voru fi mai de frunte si mai alesi in tractu, quari cu protopopulu si cu deputatii clerului tractului sã merga la seborulu qu elu mare in Blasiu spre consultatie de comunu. Mi-aducu aminte, qua atunci quand Episcopii natiei au alergãtu cu instantie in treab'a natiei la tronu, quã sã pota pre Episcopi a-i aduce in invidie si in asupri, au publicatu si au scrisu si la Majestãte, qua aqueea e numai factulu neodihniã unoru-a d'in cleru, natia nu scie de aqueea nimica — dreptu aqueea dara de se va face asiã precum mai susu am dñsu, subt aquestu propusu nu potu cadã Episcopii sãu clerulu, qui a vedã Majestãtea in rogarea aqueea voli'a de comunu a tota natia. — Despre alta cu osebitu onoru frãtescu remanu alu prea onoratei fr. tale, — Siumleu, 18. martie, 1842, — credinciosu in Christosu frate Alexandru St. Sinluti m. p. vicariulu Sylvaniae.

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedintia de la 13. maiu, 1871.

Presedintele Paulu Somssich deschide siedintia la 9 ore a. m. — D'in partea guvernului sunt de facia ministrii : Ios. Szlávy, c. Georg. Festetics si Stef. Gorove.

POESIORA.

Adio la Bolintinenu.

Se dedica toturoru diuarielor romane-

Ne'nduplecat'a cossa a mortii e ne'nvinsa ;
Stã gat'a sã abata unu langedu muritoriu ;
S'apropie momentulu ; a vietiei lampa-i stinsa ;
Sciintia nu mai pote sã-i dã vr'unu ajutoriu !

O câtu de fristu spectacolu se'nfacisãza-aice,
Candu Musele stãu inca la capãtãiuulu seu
Si Armoni'a pare cã 'n siopte inca-i dice :
Poete, canta-mi inca, — tu esti alesulu meu !

Dar' geniulu dorerii asupri'a lui apesa,
Totu un'a cãte un'a semtirile-i rapindu :
In creerii lui scurma si fãr' de voce-lu lasa
Unu corpu inertu, viu inca si ne'neetatu morindu !

Te duci, Bolintinene, acolo unde pote
Te-astãpt'o fericire ce-aicea n'ai aflatu !
Dar' iei cu tine ore si visurile-ti tote
Si-a patriei iubire, idolu ce-aj adoratu ?

Altãrulu Armoniei cui lasi de mostenire ?
Frumos'a Elegia, creatiunea ta,

Dupa cetirea si verificarea processului verbalu alu siedintiei precedente, deputatii Eduardu Zsedényi, Franciscu Hoós, bar. Ios. Wesselényi, cont. Emericu Mikó si Mauritiu Wahrmann presinta mai multe petitiuni, cari se trecu la comisiunea petitiunaria.

Colomanu Széll pune pre biurulu camerei raportulu comisiunii financiare, privitoriu la mai multe proiecte de legi. — Raportulu se va tipari si tramite la sectiuni.

Daniilu Irányi spune, cã camer'a a decisu innainte de ast'a cu trei septemane, a tramite la sectiuni proiectulu de lege despre libertatea religunaria. De atunci incoce sectiunile au deliberatu una multime de proiecte guvernamentali si propuneru private, numai proiectulu de lege despre libertatea religunaria nu. De-ora-ce inse, dupa scirea oratorelui, sectiunile nu sunt indreptãtite a pune, dupa placu, la una parte obiectele cari li s'au transpusu prin conclusele camerei, oratorele invita pre presiedinte a admoniã sectiunile, cã sã respecte conclusele camerei. Mai departe presiedintele sã invite camer'a magnatiloru a pertratã una-data proiectulu de lege despre stergerea pedepsei corporale.

Presiedintele dñce, cã va admoniã sectiunile cã sã respecte conclusele camerei ; nu crede inse cã ar fi de competentia sa, fora de insarcinarea camerei repres., a provocã pre membrii camerei boieresci, cã sã iãe la desbatere vre unu proiectu de lege.

Col. G h y c z y nu crede a fi consultu cã proiectulu de lege despre libertatea religunaria sã se iãe acum la desbatere — cu tote cã ar fi de doritu, — cã-ci ministrulu Pauler au dechiaratu in sectiune cã nu pote spune inca resolutu daca primesce sãu ba proiectulu antecesorelui sãu. Sesiunea se inchiaia in trei zile si nu se pãte crede cã unu proiectu atãtu de momentosu sã se pota pentratã intru unu tempu atãtu de scurtu, deci roga pre D. Irányi cã sã faca propunerea cu inceputulu noiei sesiuni.

Eduardu Zsedényi se vede necesitatã a interpellã pre presiedintele camerei, daca intru adeveru sesiunea acãst'a are sã se inchiaie in 17. maiu, sãu numai mai tardu ; cã-ci, fiindu-cã obiectele pertractate, ce e dreptu, in sectiuni, inse nedeliberate de comisiunea centrale a sectiuniloru, nu se potu trece in sesiunea venitoria, in carea se voru alege sectiuni noue, ci ele trebuescu pertractate de nou, e de lipsa, cã si sectiunile sã-si imparta lucrãrile conformu acesteia impregiurãri, pentru cã sã nu se ocupe cu obiecte, cari nu le pota delibera in acãsta sesiune.

Presiedintele dechiarã, cã pãna acum'a n'a primitu nici una aretare oficiale, cum-cã inchiderea sesiunii, defipta de mai inainte pre 17. maiu, s'ar' fi prelungitu.

Eduardu Zsedényi dorese cã presiedintele sã cãra de la ministeriu informatiuni sigure despre inchiderea sesiunii, de-ora-ce camer'a nu pãte fi lasata in nesiguritate, cu privire la acãsta sesiune. (Aprobare generale.)

Dupa ace'a camer'a trece la ordinea dñlei, si continua desbaterea speciale a supri'a proiectului de lege privitoriu la introducerea tribunaleloru de prim'a instantia si a judetielor cercuale, si respective a supri'a §-ului primu d'in acestu proiectu de lege.

Dupa una discutiune lunga si viua, la carea participara mai multi oratori, presiedintele dechiarã terminata desbaterea a supri'a §-lui 1. — In fine mai vorbescu comisariulu guvernului Demetriu Horváth pentru tectulu comisiunii centrale, si Ernestu Simonyi in favorulu propunerii sale, si cu acãst'a

Siedintia se inchiaia la 2¼ ore d. m.

Siedintia de la 15. maiu 1871.

Presedintele Paulu Somssich deschide siedintia la 9 ore a. m. — D'in partea guvernului sunt de facia ministrii : Pauler, Gorove, Szlávy si Tóth.

Idill'a, Pastoral'a, suavele delire,
Vulcanulu cugetãrii, cui vrei a le lasã ?

Devotamentulu sacru ce-aveai tu cãtra tierra
Si cultulu Detoriei spre-a o regenerã,
Acesta sentiri 'nalte, credi tu cã n'o sã pera
D'in inim'a romana, ce-ai vrutu a innaltã !

Caletoria ast'a ce vrei a intreprinde
E o fatalitate, sãu este vin'a ta ?
Cei ce remanu in urma-ti n'au dreptulu a-ti pretinde
S'a-ti dñce : mai stãi inca ! stãi ! nu te departã ! ?

Dar' nu ! Pleiade mandre eternu stralucitorie
In regiuni sublime te-astepta cu viu doru,
Si Musele-ti prepara cununi neperitorie
Si vesele urãza sosirea ta in choru !

Te-astepta Vacarescii, Carlova, Momulenu,
Negrutiu, Sichelenu, Donici, Conachi, Beldimanu,
Stamate, Chrisoverghi, Assaki, Muresianu,
Panu, Deparatianu, Aronu si Fabianu . . .

Ce lume, Domne Sante ! Ce spirite frumoase !
Ce umbre colosale in drumulu teu voru stã !
Si noi, gelosi de tine, cu melodii duiose
Cantãmu de mai 'naite apoteos'a ta !

Dupa verificarea processului verbalu alu siedintiei trecute, ministrulu interneloru, Vilhelmu Tóth, incunoscintieza pre presiedinte prin una epistola, cã a numitu pre deputatulu c. Victoru Zichy-Feraris comite supremu alu comitatului Pest'a. Totu odata numitulu deputatu si-depune mandatulu. Se va publicã alegere noua in cerculu respectivu. — Dupa acea presiedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se trecu la comisiunea petitiunaria d'impreuna cu petitiunile presintate de deputatii Sav'a Vukovics, Sigismundu Popu si Macs. Ürményi.

Ferdinandu Éber interpelleza pre ministrulu pentru aperarea tierei in privintia reformãrii radicale a sistemului de incuarterare a trupelor. — Se va comunicã ministrului concerninte.

Macs. Ürményi pune spre biurulu camerei raportulu comisiunii petitiunarie despre petitiunile cuprinse in registrulu 45. — Se va tipari si pune la ordinea dñlei in siedintia de sambeta, 20. maiu.

Ernestu Simonyi intreba pre ministrulu interneloru, daca are de cugetu a raspunde fara amãnare la interpellatiunea sa, facuta cu privire la turburãrile lucratoriloru. — Se va comunicã ministrului concerninte.

Dupa ace'a camer'a trece la ordinea dñlei : continuarea desbaterei speciale a supri'a proiectului de lege despre introducerea tribunaleloru de prim'a instantia si a judetielor cercuale, respective a supri'a §-ului 1 d'in acestu proiectu.

Dupa ce mai vorbi raportorele comisiunii centrale, Emericu Hodossy, in favorulu acceptãrii §-ului d'in sesiune, la cererea a doue-diece deputati d'in stanga, se face votare nominalã, alu carei-a rezultatu este urmatoriu : d'intre 401 deputati verificati, 192 votara pentru, si 127 contra ; 81 deputati fure absinti ; presiedintele s'a abstienutu de la votu ; prin urmare §-ulu 1, care dà mana libera guvernului d'a statori dupa placu resiedintiele tribunaleloru de prim'a instantia si a judetielor cercuale, s'a primitu cu una majoritate de 65 voturi. — Cei-a-lalti 9 paragrafi se admissera nemodificati, si asiã propunerile deputatiloru Ernestu Simonyi si Ignatiu Hajdu, facute la acestu proiectu de lege, cadu de sine.

Urmãza raportulu comisiunii examinatorie de socotele privitoriu la socotelele camerei de la 1. fauru pãna la 31. iuliu 1870. — Se iã actu despre elu, si cassariulu i se dà absolutoriu.

Se pune in desbatere proiectulu de lege despre institutulu ungurescu de creditu fonciariu, si se primesce cu putiene modificatiuni.

Presiedintele spune, cã a intielesu in modu oficialu, cum-cã sesiunea presinta a camerei se va inchiaia in 17. maiu. Dreptu-ace'a propune, ca camer'a sã nu iãe la desbatere alte obiecte noue, ci sectiunile sã-si termine lucrãrile ; cã-ci, daca nu le voru terminã pãna la inchiaierea sesiunii, tãte ostenelele loru voru fi in daru, de-ora-ce in sesiunea cea nouã obiectele remase nedeliberate trebue sã se discute de nou. (Aprobare.)

Siedintia se inchiaia la 2 ore d. m.

Raportulu

comisiunii pentru arondarea cercuriloru electorali si a protopresbiteratelor.

Venerabile Sinodu archidiececanu !

Comisiunea subsemnata, carea in siedintia 3. a sesiunii sinodali d'in anulu 1870., Nr. protocol. 21, fũ insarcinata cu arondarea cercuriloru electorali d'in archidiececanã in siedintia 2. a sesiunii presinti, a priimitu insarcinãrea, a elaborã unu proiectu si in privintia arondãrii pro-

Dar' daca ti se face de Sorta parte dreapta
In sfer'a departata de globulu pamentescu ;
Si daca Panteonulu, locasiulu ce te-astepta,
Nu este-asiã departe de Tatalu celu cerescu ;

Atunci adu-ti aminte, poete neuitate,
De patri'a romana ce 'n vietia-ti o iubiai :
Te roga sã-i accorde unu traiu in libertate,
Ca sã ajunga mare, asiã cum o doriai !

Zizania, ce sapa tulpin'a ei, sã pera ;
Concordia sã vina pre toti a ne'nfrañ ;
Patriotismulu sinceru sã se desvolte 'n tierra
Si ambitiunea orba sã nu pota domni !

Acãsta tierra mandra, abii venita in stare
Sã aiba nume 'n lume, si nume laudatu,
Sã cadia d'in marire ? s'a junga la perdiare ?
O, asta nu se pote ; ar' fi peccatu, peccatu !

Caletoria buna, confrate 'n poesia !
Primesc' asta ghirlanda senina fruntea ta !
O suvenire dulce cantarea mea sã-ti fia,
Ca florea Musei tale, ce-i dñcu : Nu-me-uitã !
1871. martiu 26.

G. Sionu.

** (Mandatu imperativu si alegere libera.) D'in Oradea-Mare ni-se serie: „SS. Parintele Eppu Iosifu Pap-Szilágyi incunoscintandu prin cerculariu clerului diecesanu mortea fostului canonicu-rectoru Ionu Popu, care totodata fusese si membru la consiliulu scol. comitat., recumendá cu asta cale clerului in modu imperativu cá sè alege de membru consiliului scol. pre D. can. Ionu Sabáu, pre care SS. Parintele Eppu in cerculariulu sèu — dandu una gramada de laude preste d'insulu — lu tiené cá alesu respectivu cá denumitu la acelu postu, la care, dupa opiniunea clerului diecesanu, chiaru asié de pucinu e chiamatu cá si la rectoratulu Seminarului. Noi inse credemu cá clerulu, ca totu deaun'a, asié si asta data va scí alege, nu dupa comandulu eppului, ci dupa convictiunea sa si sperámu cá D. Iustinu Popfiv va fi alesu, cá celu mai chiamatu si mai meritatu, in asta privintia, d'ntre preutii diecesani.“ Iuliu Publiu, — (Ne mirámu multu cá SS. Par. Epp., dupa atâtea patianie, totu nu vre se slabesca cu pressiunea „archieresca“ cá si candu n'ar vre sè crédia in maturitatea clerului sèu. Ore nu ar fi chiaru pentru SSa. a lasá, voia libera, neinfluintiata clerului, de cátu a intempiná nou afrontu ne alegandu-se celu cu recumendatiune „imperativa“. Red.)

* (Serbarea dílei de 3/15 maiu in Pest'a.) Coloni'a romana d'in Bud'a Pest'a, — acésta oasa mica, dar' plina de vietia si potere romanescá, in mediu-loculu desertului magiarscu, — inca si-a implenitu sacr'a detorintia facia cu memori'a dílei de 3/15 maiu d'in a. 1848, d'ntre care poporulu romanu reinviatu, s'a proclamatu liberu, indepeditu si autonomu in patri'a sa. Libertate si autonomia fure sublimatele idee, pentru cari 40 de mii romani martiri si-versara sangele in lupt'a cu suprime-torii loru seculari; libertatea si autonimia natiunale fure devis'a altoru 40 de mii romani, intruniti pre „Campulu Libertatii“ la Blasiu d'in tote anghiuirile romanismului; libertatea si autonimia natiunale sunt asta-di devis'a si credeulu politicu alu romaniloru ciscarpatini; pentru realizarea acestei sacre devise se lupta si se va luptá, suferi si va suferi romanulu persecutiunile impilatoriloru sei pãna in or'a mantiurii. — Romanii d'in Bud'a-Pest'a, bestrani si tineri, barbati si femei, putieni la numeru, dar' inspirati si petrunci de insemnetatea acestei díle memorabile si maretie, se intrunira la or'a anumita in padurea orasiului Pest'a, unde, in cercu familiaru, consecrara memori'a celoru 40 de martiri ai natiunii romane, reinnoira si intarira legatur'a pentru continuarea si perseverarea in lupt'a pentru libertate si autonomia natiunale politica si besericesca. — Petrecerea a fostu scilda, solemna, plina de armonia si de iubire reciproca si durá pãna cátra 11 ore ser'a. D'ntre matronele romane de aici au participatu la acésta serbatoria natiunale onorabile Domne: Hodosiu, Romanu si Stanescu.

* (Bibliografia.) La librari'a Stefanu celu mare in Botosiani, in Romani'a, se afla de vendiare urmatoriile opere ale memoritorului jureprudente Simeonu Barnutiú: „Dreptulu publicu alu Romaniloru“, „Dreptulu naturalu privatu“ si „Dreptulu naturalu publicu, cu ecuilibrulu europénu.“ — Fia-ce romanu care doresce a avé cunoscintie solide despre vietia juridica a romaniloru, si in genere toti cei ce se intereseza de politic'a natiunale romana, prin aceste ilustre opere si-vorú satisfacé tote dorintiele lorú, si de ace'a neci nu potú lipsi d'in bibliotec'a unui romanu devotatu culturai natiunali.

* (A n'unciu.) Tenerimea studiosa dela gimnasiulu rom. d'in Blasiu, inainte cu patru ani au infintiatu societatea de lectura, si puse totu odata fundamentulu unei bibliotece, care pãna in presente si-a urcatu numerulu bucatiloru la noue sute (900), d'ntre cari cea mai mare parte le-a procuratu d'in veniturile productiuniloru, cari se facura in fia-care anu de la infintiarea ei; adeca: prin siedintie publice, concerturi, baluri s. a., totu spre acestu scopu.

Deci membrii societatii d'in anulu curente, cá sè nu disolve ce'a ce edificara antecesorii lorú, in siedintia a VII, tienuta in 11. martiu st. n. 1871, decisera a edá unele piese teatrale pentru immultirea fondului susu numitei Bibliotece. In urm'a acestei decisii si a concesiunei d'in partea on. directiunii gimnasiale s'a si facutu mai multe pre-gatiri spre realizarea acestui scopu. Prin urmare, ni luámu libertatea d'a incunoscintia pre on. publicu; cá diu'a representarii acestui teatru va fi 29. maiu st. n. 1871, adeca a dou'a dí de S. Rosale, in localitatea dlui Georgiu Popa.

Piesele reprezentatorie vorú fi: I. „Domniti'a Rossand'a“, drama in 5 acte, de Hasdeu; II. „Nunt'a tierenésca“, scena natiunale, de Alexandri.

Sperámu cá onor. inteligentia romana, informata si convinsa despre acestu scopu salutariu, nu-i va refúsá in-treprinderea lui.

Onor. Redactiuni a celoru lalte diuarie romane sunt rogata cu tota stim'a, a trece acestu avisu in colonele lorú. — Blasiu, 8. maiu, 1871. st. n.

In numele societatii de lectura:

Petru Truti'a,
vice-presiedinte,
Iuliu M. Montani,
notariu.

Literariu.

Opurile lui Caiu Corneliu Tacitu, alu celui mai mare istoricu latinu, traduse de Gavr. I. Munteanu, tiparite sub auspiciile societatii academice romane, au esitu de sub tipariu in Sibiu la Sam. Filtsch (W. Kraft), 8º nadiulociu, 39½ cole. Pretiulu defiptu de cátra delegatiunea societatii academice este numai 2 fl. 80 cr. val. austr., séu 6 lei noi, si se pote cascigá atátu prin librari'a S. Filtsch (I. Spreer) d'in Sibiu, cátu si prin tote celelalte d'in acésta tiera si d'in Romani'a, éra unu numeru de esemplare este depusu si la redactiunea „Transilvaniei.“

Venitulu curatu, dupa scoterea speselorú tipariului, e destinatu pentru educatiunea fiului orfanu alu repausatului traducatoriu.

La alte popóre, auctorii classici latini si elini, si mai de aproape cei istorici, s'au tradusu si tiparitu pãna acum'a de repetite ori.

Credemu, cá a venitu tempulu, in care sè sentímu si noi necesitatea traducerei lorú in limb'a nostra.

Invitatiune.

Voiindu a edá dóne opsiore (Lectiunile lui W. E. Chaming de pre inaintarea clasei lucratoriloru si „Missiunea Preotului romanu facia cu poporulu“ etc.) invitásemu pre on. inteligentia romana, ca sè-mi tindia mana de ajutoriu intru acésta in-treprindere modesta a mea.

Inse de-si am primitu si pãna acum unu numeru considerabilu de prenumeratiuni si subscrieri, — nu potú a edá aceste opsiore pãna a nu avé, daca nu a mana, baremu ascurate spesele tipariului, — pentru ace'a apelezu d'in nou la spriginulu mare-animosu alu on. inteligentie romane invitandu-o cá sè benevoiésca a se prenumerá séu a se subscrie cátu de numerosi la aceste opsiore, pentru a le poté pune cátu mai curundu sub tipariu.

(Se pote prenumerá fia-care opu cu 50 cr. v. a., ér' cei ce se vorú subscrie numai, vorú avé de a solvi pretiulu la primirea opsioreloru.)

Inteligentia romana e rogata a luá in consideratiune scopulu pentru cara se edá ambele opsiore, care e: de una parte de a inaintá poporulu romanu impintenindu pre fia-care inteleginte romanu de a lucrá d'in respoteri pentru a inaintá acea clasa de omeni care e bas'a Natiunei si care ne sustiene cu lucrulu obositoriu alu maniloru sale; ér' de alta parte a ajutá, dupa potintia, institutiunile nostre natiunali, contribuindu d'in venitulu curatu ce se sperédia pentru a daugerea fondului Asociatiunei transilvane pentru lit. róm. si cult. pop. romanu, si pentru alte scopuri filantropice natiunali. —

On. DD. Vicari si Protopopi sunt rogati cu tota stim'a cá sè binevoiésca a circulá prin eparchiele Dloru liste de subscriere pentru aceste opsiore, cari vorú poté ocupá unu locu respectuosu in bibliotec'a fia-carui D. preotu, notariu, docente si a toturoru, cari sunt si numai in cea mai mica relatiune cu poporulu nostru.*)

Ger'a 12. Maiu 1871.

Nicolau F. C. Negrutiu,
teologu.

Subscriulu, deschidendu-mi cancelaria advocatiála in Timisior'a (cetate, strad'a vienesa, nr. 62, radicator'a II), am onore a me recomandá onoratului publicu romanu atátu in afacerile juridice, cátu si in ori si ce alte afaceri, cari se tiennu de sfer'a advocatiála.

Iosifu Murgu,
advocatu.

Sciri electrice.

Prag'a, 13. maiu. „Politik“ cere dissolve-re senatului imperialu. „Narodni Listy“ pretindu mai antáiú dreptulu de liber'a dispunere a coronei boeme, si numai dupa ace'a statorirea afaceriloru imperiaii.

Florentia, 13. maiu. Projectulu de lege despre aplicarea legiloru esistente, privitorie la cassarea monasterieloru si la licuidarea venituriloru besericesci de pre territoriulu papalu, e gat'a si se va presintá cátu mai curundu camerei prin ministrulu de justitia si de cultu. Ministrulu de marina a presintatu unu raportu despre colossalele lucrári, parte terminate, parte proiectate pentru arsenalu si pentru portulu de la Spezia. D'ntre cele 55 millione lire, votate de parlamentu pentru scopulu acestu-a, 48 millione s'au si refuitu.

*) On. Redactiuni a celorlalte diuarie romane sunt rogata a dá locu in colonele foieloru Dloru sale acestei invitatiuni.

Bolonia, 13. maiu. In butulu toturoru arestáriloru facute in tempulu d'in urma, comite-tele secrete ale aliantiei republicane-generale si-continua activitatea lorú. In Ravenn'a éra se imprasciara dílele aceste placate de ale partitei, fára ca politic'a sè fi potutu dá de urm'a imprasciato-riiloru.

Berolinu, 14. maiu. Testulu tratatului de pace de la Francofurtu contine 17 articli si trei asticli suplementari. Mai multe puncte ale tratatului, precum cestiunea de ocupare, solvirea con-tributiunii, atitudinea tactica a trupeloru germane inaintea Parisului, parte se modificara, parte se suplinira prin articli secreti.

Versalia, 14. maiu. Truppele de Versalia ocupara fortulu Montrouge; insurgentii evacuaru fortulu Vanves si fugira prin unu ambitu suterranu; 50 de tunuri si 7 pive cadiura in manele trupeloru de Versalia. — In fortu s'au aflatu numai vre-o cáti-va insurgenti beti si 30 de morti.

Parisiu, 14. maiu. Aici s'au inceputu demolirea palatiului lui Thiers. Stradele sunt ocu-pate cu militia; cetatienii potú amblá pre strade numai daca sunt provédiuti cu bilete anumite, cei ce nu potú aretá asemenea documentu se in-chidu in beserica Loretto.

Rom'a, 14. maiu. Una scrisóre cercularia a lui Antonelli cátra nunciature comunica, cá pap'a a respinsu legea italiana despre garantie.

Constantinopole, 15. maiu. Una conferintia ministeriale de siese ore a decisu, cá de-chiaratiunile obedivului sè se considere de multumitorie. Respunsulu oficialu va urmá.

Bucuresci, 15. Maiu. La alegerile de deputati in colegiulu d'antáiú invinse partia guvernamentale.

Florentia, 15 maiu. Diuariulu „International“, de regula bine informatu, impartesiesce urmatori'a scire: Consululu ispaniolu, marchisulu de Montemar, care s'a reintorsu d'in cale-toria sa in-treprinsa in Spania, va representá gu-vernulu séu atátu la guvernulu regescu italianu cátu si la scaunulu papalu. Deci Spania va fi primulu statu, care va fi representatu in Rom'a prin unu unicu reprezentante. Afara de ace'a mar-cuisulu de Montemar a adusu cu sine una mul-tíme de instructiuni forte detaiate privitorie la conduit'a, ce vorú avé a observá Italia si Spania in contielegere cu Angli'a si Austri'a, facia de Russi'a.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

INSCIINTIARE.

Subscriulu am onore a aduce la cunoscintia p. t. comitete pentru administrarea affaceriloru besericesci, precum si la cunoscintia antistiloru comunali si, prin dinsi, la a toturoru comunitati-loru, cá de mai multi ani incóce representu pre cele mai mari fabrice d'in tiera si d'in strainetate cu **campane** (clopote) si **recuise besericesci** de totu felulu. Cu aceste obiecte am servitu si episcopatululu romanu gr. or. d'in Aradu, precum si mai multoru comunitati, pre langa pretiurile cele mai moderate. Informatiuni despre acést'a se potú primí de la notariatulu episcopescu. Campane vechie, cari nu se mai potú folosi, se potú schimbá prin altele noue. Pentru campanele noue, atátu pentru calitatea buna si solida, cátu si pentru sunetulu armonicu, pre langa una intrebuintiare regulata, subscriulu garantezu in numele fabricei pre tempu de **diece ani**. Summe mai mari, pre cari comunitatile nu le vorú poté responde de-odata, primescu a se solvi si in rate.

Afara de campane si recuise besericesci potú servi dupa placu si cu cele mai bune si noue construite **pumpe pentru stingerea focului**, precum si cu **casse sigure contr'a focului si a spargerii**, cu **locomobile, masine de treeratu** s. a.

In sperantia, cá p. t. comunitati me vorú onorá cu comisiuni, me subscriu

respectuosu

E. Moskovitz.

Depositu pentru Ungari'a si Transilvani'a Aradu, hotelulu „Palatinu.“ (2)